

Remissvar Säkerhetspolisens hemställan om skärpta krav på underlag vid säkerhetsprovning (Ju2022/01969)

Svenska kraftnäts yttrande

Svenska kraftnät välkomnar Säkerhetspolisens hemställan om skärpta krav vid säkerhetsprovning. Svenska kraftnät instämmer såväl i den problembeskrivning som framgår av Säkerhetspolisens hemställan som i uppfattningen att säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) behöver förtydligas. Svenska kraftnät anser dock att författningsförslagen bör justeras och att ändringarna bör kompletteras med ytterligare åtgärder för att omhänderta konsekvenser som annars kan träffa i synnerhet enskilda verksamhetsutövare.

Förslag till förtydliganden i säkerhetsskyddsförordningen

Svenska kraftnät välkomnar i huvudsak ändringsförslagen i 5 kap. 2 § säkerhetsskyddsförordningen. Svenska kraftnät föreslår dock en justering av placeringen av det tillägg som Säkerhetspolisen föreslår i första stycket samt ett förtydligande om identitetskontroll:

Med grundutredning enligt 3 kap. 3 § säkerhetsskyddslagen (2018:585) avses en utredning om personliga förhållanden av betydelse för säkerhetsprovningen. Utredningen ska omfatta betyg, intyg, referenser, *uppgifter om utländskt medborgarskap eller annan anknytning till utlandet* och *övriga* uppgifter som den som provningen gäller har lämnat, samt andra uppgifter i den utsträckning det är relevant för provningen. *En identitetskontroll ska göras om det inte är uppenbart obehövt.*

Svenska kraftnät välkomnar ett tydliggörande av skyldigheterna för den som provningen gäller. Svenska kraftnät föreslår dock att första meningen i andra stycket får följande lydelse:

Den som provningen gäller ansvarar för att lämna efterfrågade och korrekta uppgifter samt övriga uppgifter som kan ha betydelse för provningen.

En konsekvens av Säkerhetspolisens förslag skulle bli att ansvaret för att identifiera vilka uppgifter som behövs i huvudsak läggs på den person som provningen gäller. Med Svenska kraftnäts förslag på ändring blir det ett mer balanserat och delat

ansvar mellan parterna. Svenska kraftnät anser att det bör vara den som genomför säkerhetsprövningen som bär huvudansvaret för att efterfråga de uppgifter som behövs. Den person som prövningen avser har dock ett ansvar för att lämna övriga uppgifter som kan ha betydelse för prövningen.

Svenska kraftnät föreslår vidare vissa ändringar i föreslagna 5 kap. 2 § andra stycket säkerhetsskyddsförordningen. Stycket bör även delas upp för att tydliggöra skillnad i ansvar mellan den som prövas och den som beslutar om anställning eller annat deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten.

Den som beslutar om anställning eller annat deltagande i den säkerhetskänsliga verksamheten ska kunna bedöma uppgifterna som tillförlitliga för att säkerhetsprövningen ska vara godkänd, oavsett om uppgifterna kommer från Sverige eller utlandet. Avsaknad av tillförlitliga uppgifter eller andra brister i utredningen utgör hinder mot godkänd säkerhetsprövning.

Säkerhetspolisens förslag till ändring av föreskriften är otillräckligt

Svenska kraftnät instämmer i uppfattningen att föreskriften (PMFS 2022:1) behöver förtydligas men anser att det behövs en högre grad av tydlighet. Svenska kraftnät bedömer det som tveksamt om verksamhetsutövare själva har den insyn och tillgång till sådana underlag som krävs för att göra en sådan bedömning som anges i förslaget. Med den föreslagna ändringen kommer verksamhetsutövarna att behöva tydlig information från Säkerhetspolisen om vilka länder, mot vilka tillsynsområden och på vilka sätt länderna utgör ett säkerhetshot för att kunna göra en sådan bedömning.

Svenska kraftnät vill även framhålla att det i Säkerhetspolisens föreskrifter behöver finnas tydligare krav på vad som ska finnas med i säkerhetsprövningen för att åstadkomma en tydligare kravställning mot verksamhetsutövare och skapa förutsättningar för enhetliga bedömningar. Detta kan göras exempelvis genom införandet av tydliga kriterier likt den norska modell som beskrivs i hemställen.

Säkerhetspolisen bör utveckla vägledning gällande säkerhetsprövning av personer med utländska medborgarskap

Svenska kraftnät vill särskilt framhålla att det i hög grad är enskilda verksamhetsutövare som bedriver en stor del av den säkerhetskänsliga verksamheten i Sverige. För anställda hos enskilda verksamhetsutövare och personer som genomgår säkerhetsprövning på grund av ett säkerhetsskyddsavtal finns inget krav på svenskt medborgarskap. För enskilda verksamhetsutövare kommer de föreslagna förändringarna därför att få en långt större påverkan än vad de får för exempelvis myndigheter. Detta särskilt mot bakgrund av att säkerhetsprövningarna enligt det föreslagna regelverket kommer att genomföras

retroaktivt genom den uppföljande säkerhetsprövningen. Vidare kan prövningarna också komma att få konsekvenser för kontrollerade där en medkontrollerad har utländskt eller dubbelt medborgarskap.

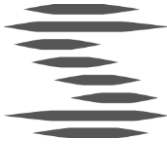
Svenska kraftnät vill betona vikten av att alla verksamhetsutövare får förutsättningar att genomföra en kvalitativ säkerhetsprövning. Säkerhetspolisen bör därför utveckla en vägledning gällande säkerhetsprövning av personer med utländskt medborgarskap. Svenska kraftnät bedömer att den nu gällande vägledningen i personalsäkerhet från Säkerhetspolisen inte ger verksamhetsutövarna tillräckligt stöd i frågor som rör säkerhetsprövning av utländska medborgare. Det är även av vikt att det tas fram och genomförs utbildningar inom säkerhetsprövning av utländska medborgare. Vägledningen, utbildning samt tydligare krav i föreskrift bör finnas på plats innan de föreslagna förändringarna av säkerhetsskyddsförordningen träder i kraft. Utan ett sådant uttryckligt och tydligt stöd finns risk för att de föreslagna förändringarna leder till skönsmässig särbehandling och även diskriminering av personer med dubbla medborgarskap, eller av medkontrollerad med dubbelt medborgarskap. Vidare bör regeringen säkerställa att det inom ramen för fortsatta regeringsuppdrag gällande kompetensförsörjning inom säkerhetsskydd tas fram utbildningar i personalsäkerhet. Dessa bör vara både digitala och fysiska och hantera frågan om säkerhetsprövning av utländska medborgare eller svenska medborgare med dubbelt medborgarskap.

Säkerhetspolisen underskattar konsekvenserna av förslaget

Svenska kraftnät bedömer att förslagen kommer att få ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenser för enskilda verksamhetsutövare eftersom det saknas krav på svenskt medborgarskap för dessa verksamhetsutövare. Förslagen kommer att få konsekvenser för befintlig personal och leverantörer samt även de som kommer att delta i säkerhetskänslig verksamhet framöver. Svenska kraftnät bedömer att hemställan inte tillräckligt belyser dessa konsekvenser.

Därutöver finns det inom elförsörjningen dels internationella koncerner, dels ett beroende av vissa utländska leverantörer som är viktiga för att Sverige ska klara av den ökade elektrifieringen av samhället. Detta innebär att verksamhetsutövare inom elförsörjningen kommer påverkas av de föreslagna förändringarna. Det råder redan brist på kompetens inom elförsörjningen. Om författningarna inte blir tydliga och det saknas vägledning kan konsekvenserna dessutom bli att personer med nyckelkompetens väljs bort för att en verksamhetsutövare är osäker på hur uppgifter som framkommer under säkerhetsprövningen ska värderas.

Svenska kraftnät upplever att alla verksamhetsutövare inte har hunnit implementera alla nya krav som tillkommit genom de senaste årens skärpningar av säkerhetsskyddslagstiftningen. Det finns vidare fortfarande en stor brist på kompetens vilket gör att det är svårt att rekrytera personal för att göra kvalitativa

säkerhetsprövningar. För att undvika oavsedda eller alltför långtgående konsekvenser i samband med dessa förändringar är det därför viktigt att det finns en tydlig vägledning i kombination med utbildning på plats innan förändringarna träder i kraft.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Lotta Medelius-Bredhe efter föredragning av Emelie Juter, tillförordnad enhetschef Tillsyn säkerhetsskydd. I ärendets handläggning har även deltagit Ann-Sofie Fahlgren, enhetschef Elberedskap och dammsäkerhet, Erik Nordman, avdelningschef Säkerhet och beredskap och verksjuristen Charlotte Welwert.

Sundbyberg, dag som ovan

Lotta Medelius-Bredhe

Emelie Juter